

08/11/1259

PRESIDENCE
De heer H. Van Rompuy

Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers
Minister van Staat
Paleis der Natie
Natieplein 2
1008 BRUSSEL

S.6

uw bericht van uw kenmerk

ons kenmerk
A 3-3.445.335 B1

Brussel
22 oktober 2008

Verslag van het Rekenhof i.v.m. de tenuitvoerlegging van de taken van openbare dienst door de "Belgische Technische Coöperatie"

Mijnheer de voorzitter,

Het Rekenhof zendt u als bijlage het verslag in verband met de tenuitvoerlegging van de taken van openbare dienst door de vennootschap van publiek recht "Belgische Technische Coöperatie" tijdens het boekjaar 2007. Dat verslag werd opgesteld ter attentie van de Senaat en van de Kamer van Volksvertegenwoordigers ter uitvoering van artikel 30, §3, vierde lid, van de wet van 21 december 1998 tot oprichting van die vennootschap.

Op last:

Het Rekenhof:

Jozef Van Ingelgem
Hoofdgriffier

Franki Vanstapel
Eerste voorzitter

Bijlage: 1 verslag

a -> M. Delhou
c -> S. A.
M. De Beuseche

controlezendingen uitgevoerd naar de representaties en projecten in het buitenland (zie punt 3.6.3).

3.6.2. Toepassing van de wet op de overheidsopdrachten

BTC is opgenomen in de niet-limitatieve lijst van de instellingen van openbaar nut en van de rechtspersonen die zijn onderworpen aan de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten, m.n. in de bijlage 1 bij het koninklijk besluit van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken.

BTC kan echter ingevolge een verdrag dat de Belgische Staat heeft gesloten met een andere staat, worden verplicht de buitenlandse wetgeving met betrekking tot overheidsopdrachten toe te passen, met name in het kader van medebeheer.

Het Rekenhof controleert voortdurend de toepassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten bij de opdrachten uitgevoerd door de hoofdzetel die niet op een vertegenwoordiging of project worden geïmputeerd en waarvan het bedrag hoger is dan 22.000 euro excl.BTW, drempelwaarde voor de toepassing van de algemene aannemingsvoorwaarden.

Daartoe wordt een selectie uitgevoerd van de belangrijkste overheidsopdrachten en werden 24 opdrachten, gegund of uitgevoerd in 2007, onderzocht.

Volgende tekortkomingen werden vastgesteld:

met betrekking tot de gunning van de opdrachten:

- ontbrekende of ontoereikende formalisering met betrekking tot de gunningsprocedure;
- onregelmatig gebruik van de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking;
- ontbreken van de vereiste publicaties in de reglementering of niet-naleving van het vereiste niveau;
- onvoldoende of ontbrekende inmededingingstelling;
- niet-naleving of ontbreken van formalisering van de verschillende etappes voorzien in de reglementering;
- niet weren van onregelmatige offertes;
- niet-naleving van het gelijkheidsbeginsel tussen de inschrijvers;
- gebrek aan transparantie, onvoldoende motivering;
- niet-naleving van de weging van de toekenningscriteria;
- niet-naleving van de gunningsprocedure;

met betrekking tot de uitvoering van de opdrachten:

- geen borgstelling of te late borgstelling zonder toepassing van de voorziene boetes;
- niet-naleving van het verbod om voorschotten toe te kennen;
- principe van het forfait wordt niet gerespecteerd;
- principe van de geleverde en aanvaarde dienst wordt niet in acht genomen;
- vertraging bij de uitvoering en voorziene boetes die niet worden toegepast.

In het verleden formuleerde het Rekenhof reeds gelijkaardige opmerkingen inzake het beheer van de overheidsopdrachten bij BTC. Het management lijkt zich bewust van de noodzaak van een betere opvolging. Vroeger genomen initiatieven werden voortgezet en nieuwe werden ontwikkeld in 2007, namelijk :

- de opleidingen inzake overheidsopdrachten zijn toegenomen. De BTC-cel overheidsopdrachten heeft 4 sessies van 5 dagen georganiseerd in 2007;
- de BTC-cel overheidsopdrachten werd versterkt, na een aanwerving in maart 2007 ;
- in oktober 2007 werd een specialist in overheidsopdrachten gedetacheerd voor een opdracht van 6 maanden in RDC. Het doel van zijn zending is de ploeg ter plaatse te evalueren en te familiariseren met de goede praktijken inzake overheidsopdrachten alsook de directie raad te geven inzake de te nemen maatregelen om het beheer van overheidsopdrachten te verbeteren.

Het volledige BTC-personeel dat instaat voor de gunning van de opdrachten mag, volgens het Rekenhof, echter een nog grondigere opleiding volgen, gelet op het belang van dit thema.

3.6.3. Audit van representaties en projecten in het buitenland

Het college van commissarissen voert controlezendingen uit bij de lokale vertegenwoordigingen van BTC en haar projecten, met het doel de toepassing van de interne procedures van BTC met betrekking tot de boekhoudkundige verwerking en de verantwoording van de uitgaven na te gaan alsook de adequaatheid van de ingestelde procedures te evalueren en eventuele aanbevelingen te formuleren.

In de loop van 2007 heeft het Rekenhof deelgenomen aan 7 controlezendingen van dat het college. Deze zendingen, uitgevoerd in 8 landen, hebben toegelaten de administratieve en boekhoudkundige organisatie van 30 projecten en 8 lokale vertegenwoordigingen na te zien.

Sommige van de hieronder volgende tekortkomingen betreffen mogelijks slechts één project. De vaststellingen betreffen met name:

- Administratieve en boekhoudkundige organisatie
 - geen enkele lokale algemene en specifieke procedurehandleiding van toepassing op de vertegenwoordiging en de projecten werd opgesteld ;
 - verplichting van de dubbele handtekening werd niet gerespecteerd, zelfs al werd ze uitdrukkelijk vereist. Een systeem voor het omzeilen van deze verplichting werd in één geval vastgesteld ;
 - functies van ordonnateur en vereffenaar zijn niet steeds gescheiden,
 - verantwoordingsstukken zijn niet genummerd en niet getekend voor akkoord. De betaling wordt niet vermeld ;
 - dossier is niet volledig, het klassement is niet voldoende,
 - bestelbons en pro forma facturen zijn niet aan de definitieve factuur toegevoegd ;
 - verantwoordingsstukken zijn niet bewijskrachtig ;
 - verantwoordingsstukken werden niet goedgekeurd.
 - er werden cheques uitgegeven ten voordele van de vertegenwoordiger van de onderneming in plaats van aan de onderneming zelf ;
 - niet dagelijks bijhouden van het manueel kasboek. Het geautoriseerd

- maximumbedrag in kassa wordt overschreden ;
- geen specifieke procedure voor de identificatie, de evaluatie en de opvolging van geschillen ;
- er is geen procedure voor de jaarlijkse confirmatie van banksaldi ;
- adviezen en injuncties van de plaatselijke vertegenwoordiger worden niet gerespecteerd ;
- kosten gemeenschappelijk aan verschillende projecten worden niet altijd verdeeld over de betrokken projecten volgens een objectieve verdeelsleutel ;
- vertraging in de operationele opstart van projecten zorgt ervoor dat de projecten niet kunnen worden uitgevoerd binnen de voorziene termijn. Dit heeft negatieve effecten op het niveau van de vaste kosten;
- volledigheid van de gegenereerde inkomsten door een commerciële activiteit van bepaalde projecten is niet gewaarborgd. Het voorraadbeheer wordt niet gecontroleerd;
- materiële vaste activa zijn niet van een etiket voorzien en een volledige inventaris is niet beschikbaar;
- materiële vaste activa zijn niet verzekerd voor brand en diefstal;
- een geïnformatiseerde back-up wordt niet gedaan en wordt niet bewaard op een beveiligde plaats.

- Personeel, sociale en fiscale reglementeringen

- X - lokale sociale verplichtingen zijn niet altijd gerespecteerd;
- arbeidscontracten werden niet aangepast ondanks verschillende juridische adviezen met opmerkingen en aanbevelingen;
- sommige betaalde salarissen komen niet overeen met het arbeidscontract ten gevolge van het ontbreken van een avenant aan het basiscontract;
- salarisbeleid is niet duidelijk gedefinieerd voor wat betreft de salarisverhogingen en de verdienstepremies. Het arbeidscontract wordt niet aangepast wanneer de contractuele clausules niet kunnen worden gerespecteerd;
- X - fiscale en sociale verplichtingen worden niet nageleefd wanneer premies worden toegekend aan lokale ambtenaren;
- gebrek aan bezoldigingschaal per functie;
- gebrek aan functiebeschrijvingen. Het personeel wordt niet geëvalueerd. De loonsverhogingen en promoties worden niet gemotiveerd en de criteria op basis waarvan ze worden toegekend, zijn niet vastgelegd;
- voorschotten dewelke in eenzelfde boekhoudkundige periode werden terugbetaald, worden niet geregistreerd;
- vergelijkende studie van de salarissen werd niet uitgevoerd in alle landen;
- BTW wordt in sommige landen niet gerecupereerd.

- Reglementering inzake overheidsopdrachten

- onvolledig register overheidsopdrachten;
- onvolledige dossiers en het klassement is voor verbetering vatbaar;
- gunning van de overheidsopdrachten is onvoldoende geformaliseerd;
- gunningsprocedure van de overheidsopdrachten en de delegatie van bevoegdheden worden niet gerespecteerd;
- interne procedures zijn niet gedefinieerd en geformaliseerd. Wanneer ze zijn geformaliseerd, worden ze niet altijd toegepast;
- overheidsopdrachten worden opgesplitst;
- bestek maakt melding van merken;
- technische kenmerken zijn gebaseerd op de kenmerken van een specifiek model;

- wettelijke termijnen inzake publicatie en het indienen van offertes worden niet gerespecteerd;
- clausules in de verschillende documenten die het contractueel kader uitmaken zijn onderling incoherent;
- onvoldoende of geen inmededingingstelling;
- inmededingingstelling van bepaalde overheidsopdrachten was enkel een schijnbare concurrentiestelling;
- toekenningscriteria worden niet allemaal gebruikt;
- overdreven formalisme heeft de toekenning van verschillende overheidsopdrachten gemanipuleerd;
- motivering van de toekenning van de overheidsopdracht is onvoldoende;
- er worden voorschotten betaald die de wettelijke limieten overschrijden (indien toegestaan) en die niet gedekt zijn door een bankgarantie;
- wettelijke boetes tengevolge van vertraging in de uitvoering werden niet toegepast.

De tekortkomingen, vastgesteld tijdens deze zendingen, zijn gelijksoortig aan deze vastgesteld tijdens voorgaande jaren. Hoewel de gunning en de uitvoering van bepaalde overheidsopdrachten in het buitenland plaatsvinden in een kader, waardoor het moeilijk kan zijn de wetgeving op de overheidsopdrachten na te leven, is het Rekenhof van oordeel dat verbeteringen op dat vlak gewenst zijn.

CONCLUSIES

Het dienstjaar 2007 werd afgesloten met een omzet van 213,4 miljoen euro met betrekking tot de interventies, een balanstotaal van 88,5 miljoen euro en een exploitatiewinst van 1.677.380 euro per 31 december 2007. Het financieel resultaat geeft in 2007 een winst van 823.754 euro, afkomstig van geldbeleggingen

De uitgaven met betrekking tot de interventies zijn samengesteld uit:

- 79,8 miljoen euro, uitgegeven in het raam van de uitvoering van projecten onder het stelsel van medebeheer;
- 106,9 miljoen euro, met betrekking tot projecten in regie;
- 9,9 miljoen euro, in het kader van bijkomende taken van openbare dienst voorgesteld door de minister;
- 12,7 miljoen euro voor internationale diensten;
- 2,1 miljoen euro uitgaven voor de vrijwillige dienst bij de ontwikkelingssamenwerking.

De uitgaven met betrekking tot de uitvoering van taken van openbare dienst inzake de directe bilaterale samenwerking, zijn gestegen met 29% in 2007 ten opzichte van 2006. Deze evolutie is voornamelijk te verklaren door de toename van de uitgaven in het kader van budgethulp.

De analyse van de geografische spreiding van de uitgaven in 2007 toont een concentratie van de uitgaven in een beperkt aantal landen. Eén derde van de uitgaven in 2007 is geconcentreerd in 2 landen, namelijk RD Congo en Rwanda. Daarentegen halen twee partnerlanden nog geen 2% van de uitgaven, namelijk Oeganda (1,31%) en Tanzania (0,77%).

Opnieuw werd geconstateerd dat de strategienota's betreffende verschillende landen, sectoren of thema's niet werden geactualiseerd, terwijl ze alle dateren van 2002, op één uitzondering na. Bovendien werden nog geen strategienota's opgesteld voor vijf partnerlanden. De bijzonder evaluator, die tot taak heeft de ontwikkelingssamenwerking die de federale Staat verstrekt te evalueren, heeft geen evaluatieverslag opgemaakt voor het jaar 2006. Voor het jaar 2007 is een rapport voorzien dat evenwel nog niet werd overgezonden. Het Rekenhof is van oordeel dat een gebrek aan actualisering of opmaak van de strategienota's alsook de vertraging in de evaluatie van de ontwikkelingsprojecten van die aard is dat het doeltreffendheid van het beleid in de sector kan bedreigen.

De controle op de toepassing van de reglementering inzake overheidsopdrachten heeft aanleiding gegeven tot de vaststelling van talrijke tekortkomingen. Het Rekenhof merkt op dat, ondanks zijn opmerkingen, een groot aantal tekortkomingen elk jaar terugkeren.

In de loop van 2007 heeft het Rekenhof deelgenomen aan 7 controlezendingen, uitgevoerd in 8 landen. Deze hebben toegelaten een nazicht uit te voeren van de administratieve en boekhoudkundige organisatie van 30 projecten en 8 lokale vertegenwoordigingen. De controle had betrekking op de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de representaties en de projecten, het personeelsbeheer en de naleving van de reglementering inzake fiscale en sociale verplichtingen en inzake overheidsopdrachten. De tekortkomingen vastgesteld tijdens deze zendingen, zijn in het algemeen gelijksoortig aan deze vastgesteld tijdens de voorgaande jaren. Het Rekenhof is van oordeel dat verbeteringen op dat vlak gewenst zijn.